

Statenvoorstel

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Beleidsnota Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)	+31634499909
DATUM	05-07-2022	noureddine.el.mansouri@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1817509148-102	CCO
VAN	Noureddine El Mansouri	TCC
NUMMER PS	PS2022FAC	Strijk

Gevraagde besluiten:

De beleidsnota Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) vast te stellen met de volgende uitgangspunten:

- de Provincie Utrecht werkt vanuit een basishouding van vertrouwen in balans met provinciale regelingen voor inwoners en organisaties van de Provincie Utrecht;
- maatregelen die worden getroffen ter bevordering van een juist gebruik van provinciale regelingen zijn proportioneel. Dat wil zeggen dat zij in verhouding moeten staan tot de risico's die worden gelopen, ook qua verantwoordingslasten;
- de betrouwbaarheid van aangeleverde informatie, afgezet tegen het mogelijk optreden van risico's, is bepalend voor de mate van controle en sanctionering;
- voorkomen is beter dan genezen. De inzet van beleid en maatregelen is primair gericht op preventie van misbruik en oneigenlijk gebruik van provinciale regelingen;
- van derden ontvangen gegevens worden waar nodig gecontroleerd;
- na constatering van een overtreding wordt de onrechtmatige situatie zo snel mogelijk hersteld en indien nodig wordt aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie;
- de ambtelijk verantwoordelijke van de betreffende regelingen is verantwoordelijk voor het treffen van adequate M&O interne beheersmaatregelen;
- interne beheersmaatregelen worden ingezet op basis van een analyse van de risico's en na afweging van de lasten en de baten. In deze beleidsnota staan aanbevelingen voor het benoemen van risico's in de M&O gevoelige processen/stromen van middelen. Het is aan de ambtelijk verantwoordelijken om het risico specifiek te maken en aan te passen indien nodig met bijbehorende beheersmaatregelen;
- het M&O-beleid wordt op basis van ontwikkelingen in wet- en regelgeving dan wel significante wijziging van processen en interne beheersmaatregelen geactualiseerd. Dit betekent dat actualisatie alleen plaatsvindt als hiertoe aanleiding is.

Inleiding:

Voor u ligt de nieuwe beleidsnota M&O. Binnen de Provincie is in het verleden een "Nota bestrijding Misbruik & Oneigenlijk gebruik 2006" opgesteld. Deze is in 2007 door ons vastgesteld, zie (2007BEM11). Deze nota zal

daarom ook na vaststelling van de nieuwe Beleidsnota M&O, door ons worden ingetrokken. Voor 2022 is gezien de gewijzigde wet- en regelgeving, waaronder de Kadernota Rechtmatigheid 2022, invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording, ervoor gekozen om een geheel nieuwe beleidsnota M&O te beschrijven. Gezien het overkoepelende karakter van M&O is dit document op hoofdlijnen geformuleerd. In de beleidsnota zal hier nader op worden teruggekomen. Hieronder zijn de meest belangrijke verschillen met de oude nota opgenomen:

- De proceseigenaren identificeren de specifieke risico's en zijn verantwoordelijk voor mitigerende maatregelen. Dit dient een periodiek en zichtbaar proces te zijn. De oude nota was meer een momentopname van de stand van zaken omtrent beheersing M&O;
- Tegenwoordig is er de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) die per kwartaal nagaat of de maatregelen inderdaad genomen zijn en of deze effectief zijn. Bij de nieuwe beleidsnota zal dus door middel van de VIC frequenter worden nagegaan wat de stand van zaken is met betrekking tot de risico's en maatregelen omtrent M&O. Wij moeten hier immers ook over rapporteren in de jaarstukken.
- Volgens de nieuwe beleidsnota worden ongecorrigeerde afwijkingen afhankelijk van de omvang ervan of opgenomen in de Rechtmatigheidsverantwoording als afwijking dan wel opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering met een adequate toelichting. Dit is conform de nieuwe Kadernota Rechtmatigheid.

Belang:

Rechtmatigheid is een van de kernbegrippen van goed overheidsbestuur. De provincie moet publieke gelden rechtmatig verwerven en besteden. Met ingang van het verslagjaar 2023 leggen wij naar verwachting (wijziging wet) zelf verantwoording af aan u over de rechtmatigheid van de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Wij dienen in dit kader ook een uitspraak te doen in hoeverre misbruik en oneigenlijk gebruik wordt voorkomen en bestreden, en of de getroffen maatregelen werken. In de paragraaf Bedrijfsvoering van de Programmabegroting en Jaarstukken doen wij melding van de naleving van de beleidsnota M&O. De Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) heeft in de Kadernota Rechtmatigheid de aanbeveling gedaan om een M&O-beleid te ontwikkelen en door het bestuurlijk orgaan, in dit geval u, te laten vaststellen. Dit is tevens geverifieerd bij de Commissie BBV. De accountant van de Provincie Utrecht, PWC heeft de beleidsnota meegelezen.

Juridische en andere relevante kaders:

De wettelijke grondslag is artikel 217 van de Provinciewet. In de Kadernota Rechtmatigheid 2022 geeft de Commissie BBV de aanbeveling om beleid omtrent misbruik en oneigenlijk gebruik op te stellen. Wij volgen deze aanbeveling op. De Rechtmatigheidsverantwoording betekent voor u een versteviging van de kaderstellende en controlerende rol. Het is van belang dat de u dit ook zo ziet en hier zelf actief op inspeelt. Daarom wordt van u gevraagd om deze beleidsnota vast te stellen. Omdat de nota uit 2006/2007 door ons was vastgesteld, dient deze ook door ons te worden ingetrokken. Dat gebeurt op het moment dat de nieuwe nota misbruik en oneigenlijk gebruik door u is vastgesteld en in werking is getreden. Het mandaat is vastgelegd in de Financiële verordening artikel 23 lid 1 g. Aangezien de Financiële verordening ook dit jaar zal worden aangepast, zal dit artikel ook wijzigen door het mandaat naar u te verschuiven conform wens en ontwikkelingen bij de Commissie BBV.

Argumentatie:

De Beleidsnota Misbruik en Oneigenlijk gebruik vormt voor ons het uitgangspunt voor het nu voorliggende Statenvoorstel. Het opgenomen beslispunt en de daarvoor gehanteerde argumenten zijn als volgt.

1. Het vaststellen van de Beleidsnota Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O).
Toelichting: In eerdergenoemde Kadernota Rechtmatigheid 2022 van de commissie BBV wordt aanbevolen om het M&O beleid te laten vaststellen. De vorige nota is conform Financiële verordening artikel 23 lid 1 g door ons vastgesteld.

De trend vanuit de commissie BBV is om documenten door Provinciale Staten te laten vaststellen in plaats van het College van Gedeputeerde Staten. Zo hebben we voorgaand jaar ook het Normenkader aan u voorgelegd ter vaststelling. Daarom vragen wij u ook om de Beleidsnota Misbruik en Oneigenlijk gebruik vast te stellen.

Doelen en brede welvaart indicatoren:

De beleidsnota Misbruik en Oneigenlijk gebruik draagt bij aan meerjarendoel 10.4.2 “Versterken van Verbijzonderde Interne Controle (VIC)”. Het meerjarendoel is onderdeel van beleidsdoel 10.4 “De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal”.

Daarnaast draagt de beleidsnota ook bij aan beleidsdoel 10.1 “De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust”. Hier zijn meerdere meerjarendoelen aan gekoppeld. Er zijn aan de meerjarendoelen geen indicatoren verbonden.

Voor wat betreft de vergunningen draagt de beleidsnota ook bij aan beleidsdoelen in hoofdstukken, 1 Ruimtelijke ontwikkeling, 2 Landelijk Gebied, 3 Bodem, Water en Milieu en 4 Energiestransitie. Deze zijn verspreid over meerdere meerjarendoelen.

Participatie:

Het voorstel is afgestemd met betrokken domeinen Bedrijfsvoering, Landelijke leefomgeving en Bestuurs -en directieondersteuning, de Commissaris van de Koning en de accountant. De afstemming heeft via gesprekken en via het schriftelijk commentaar leveren op het voorstel plaatsgevonden. Wijzigingen die niet tot vragen leidden, zijn overgenomen. De aangeleverde wijzigingen zijn, indien er wel vragen waren, nader afgestemd met de betreffende personen. De beleidsnota Misbruik en Oneigenlijk gebruik is breed uitgezet bij de relevant onderdelen in de organisatie om zo ook meer bewustwording te krijgen voor het onderwerp.

Financiële consequenties:

Niet van toepassing

Vervolg:

De beleidsnota zal als overkoepelend kader ter beschikking worden gesteld aan de relevante risicogebieden binnen de provincie. Daarnaast zal de beleidsnota ook ter beschikking worden gesteld aan de accountant.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Ontwerp-besluit

Besluit op 21-09-2022 tot vaststelling van Beleidsnota misbruik en oneigenlijk gebruik.

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 21-09-2022.

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 05-07-2022
met nummer UTSP-1817509148-102,
van afdeling CCO, team TCC.

Overwegende dat:

- Uit hoofde van de Provinciewet artikel 217 Provinciale Staten bij verordening regels vaststellen voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst;
- De commissie BBV in de Kadernota Rechtmatigheid 2022 een aanbeveling doet om een overkoepelend M&O beleid op te stellen;
- Provinciale Staten kennis dienen te nemen van de beleidsnota M&O en deze vast te stellen.

Besluiten:

De beleidsnota Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) vast te stellen met daarin opgenomen uitgangspunten, met specifiek:

- a) de Provincie Utrecht werkt vanuit een basishouding van vertrouwen in balans met provinciale regelingen voor inwoners en organisaties van de Provincie Utrecht;
- b) maatregelen die worden getroffen ter bevordering van een juist gebruik van provinciale regelingen zijn proportioneel. Dat wil zeggen dat zij in verhouding moeten staan tot de risico's die worden gelopen, ook qua verantwoordingslasten;
- c) de betrouwbaarheid van aangeleverde informatie, afgezet tegen het mogelijk optreden van risico's, is bepalend voor de mate van controle en sanctionering;
- d) voorkomen is beter dan genezen. De inzet van beleid en maatregelen is primair gericht op preventie van misbruik en oneigenlijk gebruik van provinciale regelingen;
- e) van derden ontvangen gegevens worden waar nodig gecontroleerd;
- f) na constatering van een overtreding wordt de onrechtmatige situatie zo snel mogelijk hersteld en indien nodig wordt aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie;
- g) de ambtelijk verantwoordelijke van de betreffende regelingen is verantwoordelijk voor het treffen van adequate M&O interne beheersmaatregelen;
- h) interne beheersmaatregelen worden ingezet op basis van een analyse van de risico's en na afweging van de lasten en de baten. In deze beleidsnota staan aanbevelingen voor het benoemen van risico's in de M&O gevoelige processen/stromen van middelen. Het is aan de ambtelijk verantwoordelijken om het risico specifiek te maken en aan te passen indien nodig met bijbehorende beheersmaatregelen;
- i) het M&O-beleid wordt op basis van ontwikkelingen in wet- en regelgeving dan wel significante wijziging van processen en interne beheersmaatregelen geactualiseerd. Dit betekent dat actualisatie alleen plaatsvindt als hiertoe aanleiding is.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters